

terega bode država morala plačevati obresti. Vsako leto skoro torej nekoliko milijonov na zgubi. Vse drugo bi bilo, ko bi država bankovce polagoma spravljala iz prometa, kakor bi ravno sredstev imela na razpolago, in bi polagoma spravljala zlato v promet, ne pa le srebrnega denarja. Za tako vreditev valute je bil prejšnji minister Steinbach, zato pa ni bil po volji židovskim kapitalistom, ki na vsak način hočejo pri vrejanji valute kaj zaslužiti in niso mirovali, da so ga odstranili in pomagali so jim celo konservativni poslanci, ki so tako postali zavezniki židovskega kapitala.

Po sklepu obeh finančnih ministrov se v letih 1894. in 1895. vzamejo iz prometa vsi goldinarski bankovci in mnogo petakov.

Ker zlato ne pride v promet, bode to precej nepri-
lično, kajti srebro je težko za prevažanje. Kmalu se bode pokazala velika potreba bankovcev. Kako se bode tem odpomoglo, ne vemo. Morda banka izda bankovce po 10 kron in tako dobimo papir za papir. Gotovega se še nič ne ve, le toliko je gotovo, da zlata tako hitro še ne bo, in da bodo židje bogateli, če bode Plener izvajal valutno reformo, prebivalstvo pa božalo.

Kmetijske raznoterosti.

Da zelenjadiska semena hitreje zelene, pomešaj jih jih, predno jih seješ z zdrobljenim ogljem.

Snaženje belih konj. Bel konj se po noči rad umaže ko leži in se potem na njem poznajo lise. Te lise odpraviš, ako na slamo nasuješ mehkega drobno zdrobljenega oglja in s to slamo, ko jo poprej malo zmočiš, drgni konja. Ko začne lisa zginjati, pa konja še otri s suho slamo, naposled še osnaži dotično mesto s krtačo.

Kako se zvadi tuja živina. Če deneš tujo živino z domačo v hlev, se večkrat breca. Da se pa zvadi, je dobro, če živino po glavi in vratu namažeš z žganjem. Govedo bo začelo drug drugo lizati in se kmalu zvadijo.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Okol polnoči odrinila sva z mojim voznikom zopet naprej iz Broda. Dokler je peljala cesta po ravnem, šlo je prav naglo; od vasi Zamost pa, kjer se cesta prične pospenjati v kreber, sta pa tudi konjiča korakala le v stopnjo. Obnebje se je bilo nekoliko premrenilo, pihljati je bil jel precej mrzel nočnik, ki je dal slutiti, da tudi v tem gorkem zatišju poznajo ono sapico, ki je poznata pod slaboglasnim imenom — burja. Vožnja odsedala se je le počasi, prišla sva z voznikom vedno višje in višje, in razviditi sem zamogel še bolj kot prejšnji večer, kako visoko čez gorovje je speljana tako Luizina državna cesta, kakor tudi železnica med Karlovcem in Reko. A denar, pa človeški um in trud premagajo naše dni vse ovire.

Okoli 2. ure čez polnoč „prifurala“ sva jo z voznikom srečno v Delnice. Ker je vlak imel priti od Karlovca še le proti 4. uri na postajo, skrbelo me je, kaj bom počel do tedaj v nočnem dolgčasu. Pa, prepričal sem se bil, da so včasih za kaj vendar le dobri tudi — ponočni dobrovoljčki in rogovileži. V krčmi, kjer je imel voznik navado ostajati, se je bila zakasnila neka taka družbica iz Fužin, in vkljub poznej uri je še prav čvrsto prigo-
varjala kozarcem. Tako sem zamogel tudi jaz priti v znotranje gostilniške prostore, sem se nekoliko pregrel in dobil tudi nekoliko okrepčanja za želodec. Kake 1½ ure trajalo je še to; ko se je pa poslednjič odpeljala družba, in se je tudi krčmar napravil k počitku, odhajal sem tudi jaz počasi na kolodvor, ki je nekoliko vzvišen nad trgom. Postajsko poslopje je precej veliko, močno zidano, za čakajoče potnike je pa vendar le slabo oskrbljeno. Velika prostorna veža je ob enem tudi čakalnica; od kake peči ni nikakega sledu, in za čas burje mora biti za čakajoče potnike ondi jako pustó. Vlak je imel nekoliko zamude, in naveličal sem se bil že sedeti, postajati, ter hoditi gori in doli, preden je naznanil „signal,“ da bliža se vlak, — prav za prav brzovlak. Slišal sem včasih, kako da se po ogerskih železnicah ceno potuje. Jaz za se tega ne morem potrditi; kajti za 7 postaj dolgo progo od Delnic do Reke plačati mi je bilo 2 gld. — Opomniti mi je pa vendar, da je ta plača za vozove II. reda, ker brzovlak ni imel voz III. vrste.

Vožnja od Delnic do bližnje postaje Lokve nima nikakih zanimivosti, in vodi večjidel skozi gosto zarasle jelove gozde. Na postaji Lokve se vidi k desni v dolini ob Luizini cesti v lepi legi farna vas enakega imena, ki šteje nad 14 sto stanovnikov. Kmalu naprej smo prevozili kratek Bukovac-tunel, kateremu je pa zdajci sledil 1337 metrov dolgi tunel Sljeme. Ravno v njegovi sredi je najvišje mesto Karlovec-reške górske železnice v višini 836 metrov nad morsko planoto. Ob enem je to mesto tudi vodna meja (Wasserscheide) med Jadranskim in Črnim morjem. — Preko nasledne postanske postaje Vrata smo zavozili kar memo; njej sledil je neposredno 71 m dolgi viadukt, pod katerem je vrvnan velik sesalen stroj (Pumpwerk), ki po vodovodu preskrbuje vso okolico med Fužinami in Bakrom z dobro pitno vodo, kar je za te suhe brezstudenčne kraje res velika dobrota. Naslednja postaja Fužine in kraj enakega imena ima jako prijetno slikovito lego na Ličkem polji ob Karolinski cesti. Premožni Rečani imajo v tej mični okolici mnogo zalopozidanih leto-
višč (Villen). Dalje peljaje se prevozili smo ličko gorsko ravnino, zavozili zopet v 861 m dolgi Kobiljak-tunel in koj na to dospeli na postajo Lič. V ta kraj, ki se nahaja tudi še na ličkem polji in ob rečici Ličanki, naselilo se je bilo v XV. stoletju 24 rodbin iz Like. Lič ima svojo duhovnijo, šteje okoli tisoč prebivalcev, ki se pečajo po večjem z živinorejo. Skalnati svet teh krajev je tako poljedelstvu le malo ugoden. Od tod naprej jelo se nam je bilo že svitati; — bil je pa za to tudi ravno pravi čas, kajti ko smo po dveh velikih ovinkih, brzo se navzdol

peljaje dospeli na neko mesto, odprl se nam je na desno proti zapadni strani sprelepi razgled v globočino in daljavo, ter na Jadransko morje. Prevozivši še tri male tunele, dospeli smo na postajo Plase. — Na daljni vožnji v gledali smo Jadransko morje, ki se nam je bilo za en čas skrilo, zopet — bi djal — v popolnosti njegove lepote. A to trajalo je le malo, ker smo kmalu na to dospeli na postajo Meja, ki je silno dolgočasen, samotni kraj. Neki nemški govorivši turist djal je, da je ta okolica „trostlose Einsamkeit“. Ima pa vendar tudi ta kraj svojo zgodovino, namreč to, da je tu blizu pred leti burja, ki ima po teh krajih baje svoj „glavni stan“, prekucnila celi železnični vlak, ter strmoglavila ga v propad. Kakor mi je pravil pozneje neki g. prof. reške mornarske akademije, zaradi varnosti toraj vselej, kadar je huda burja, naložijo več vagonov s težkim kamenjem kot obtežilo (Ballast), ter jih preklenejo vlakom, da ne bi se pripetila zopet kaka taka nesreča, (Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Desetletno spanje. 31. maja 1883. se je v Orignyju na Francoskem Marjeti B. prestrašila žandarjev, da jo je 24 ur vila božjast, potem se je pa pogreznila v neko čudno spanje. Od tega časa neprestano spi. Vanjo brizgajo mleko, vino in juho, da se preživi. Vedno leži na hrbtu, oči ima zaprte, obraz bled. Truplo je shušalo, da jo je le kost in koža. Lase in nohtovi nič ne rasto. Kakor se kaže, nič ne čuti in nič ne ve, kaj se godi okrog nje. Zdravniki mislijo, da bi zanjo ne bilo nobene druge nevarnosti, ko bi se prebudila, kakor da jej je želodec preveč opešal, da bi ne mogel že navadno hrano redno prebavljati. Prvo leto so se ljudje jako zanimali zanjo, sedaj se pa domačinov nobeden ne zmeni, le tujci jo še hodijo občudovat.

Nekaj statistike. V avstroogerskem cesarstvu je 4 milijone ubožcev. 16 milijonov za delo nesposobnih otrok, starcev in postopačev. 6 milijonov za delo sposobnih otrok, 9 milijonov oženjenih delavcev in dninarjev z manjšo plačo nego 180 gld. 2 milijona delavcev z letno plačo od 180 do 300 gld.

Novice.

Deželni zbor Kranjski.

V drugi seji dne 9. januarja spominjal se je deželni glavar prav s toplimi besedami ravno umrlega dež. poslanca notranjskih kmetskih občin Jurija Krajgher-ja. Deželni glavar predlaga, da se zabeleži sožalje v sejnem zapisniku. Zbor temu pritrdi. — Posl. Povše in tovariši stavijo nastopni samostalni predlog. Vis. dež. zbor naj sklene; Dež. odboru se naroča, da pri vis. c. kr. vladi izposluje tako izvrševanje gozdnega zakona, da bo do gozdne paše opravičenim živinorejcem osobito na Gorenjskem omogočeno, to pravico tudi res in vspešno izvrševati. Predlog utemeljil bo v prihodnji seji posl. Povše. — Na to odobrita se računski sklepi normalno šolskega zaklada in učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1893. Proračunu zaklada učiteljskih pokojnin za l. 1894 se pritrdi. Ob enem se učiteljski vdovi Marjeti Junc podaljša za tri leta miloščina 80 gld., istotako Magdalen Venedig 100 gld., Frančiški Pi-bernik 50 gld., Magdalen Kratochwill 100 gld., Julijani Bevk se dovoli za čas študij na pripravnici vzgojnina 26 gld. 66 kr., učitelju Hitiju se dovoli 100 gld., Mateju Prašnikarju 60 gld.,

učitelju Petru Cebinu se zviša pokojnina od 517 na 600 gld. — Odobri se nadalje računski sklep gledališkega zaklada za l. 1892 in pritrdi proračunu gledališkega zaklada za l. 1894. Dramatičnemu društvu se vrhu že dovoljene podpore za leto 1893. se izredna podpora 1000 gld., v proračun za l. 1894 pa se je mesto dosedanjih letnih 1500 gld. stavila podpora 2000 gld. Ustanovnih zakladov računskim sklepom za l. 1892 in proračunom za l. 1894 se pritrdi. Vodstvu Lichtenhurnove sirotišnice v Ljubljani, dovoli se za nakup šolskih učil 25 gld. podpore, za zgradbo novega na 20.000 gld. proračunjenega šolskega poslopja pa 2000 gld. podpore. Posl. Hribar poroča o računskem sklepu deželnokulturnega zaklada za l. 1892 in o proračunu istega zaklada za l. 1894. Dež. predsednik bar. Hein naglašja, da bi dežela morala več storiti za pokončevanje hroščev in za dovolitev brezobrestnih posojil vinorejcem. Posl. Murnik in dr. Papež pojasnita mu vso stvar. — Podobčini Bezuljak pri Cerknici dovoli se za napravo vodovoda 1800 gld. 1000 gld. se je že izplačalo. — Prihodnja seja je danes dne 12. t. m.

— **Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.** Pre-meščeni so gg.: Josip Wrus, kapelan na Igu, za mestnega kapelana v Radovljico; na njegovo mesto pride Josip Gruden, doslej kapelan na Bledu; Ivan Zabukovec, kapelan v Metliki, gre v Križevo pri Kostanjevici; Ivan Debelak, kapelan v Št. Lovrencu ob Temenici, gre v Dobrnič; Karol Dornik, kapelan v Sostrem, gre v Dol.

— **»Radogoj«** pristopila sta kot ustanovnika z doneskom po 100 kron gospoda dr. Matija Hudnik, odvetnik v Ljubljani in Jos. Dekleva, posestnik v Postojini.

— **Na občnem zboru »Ljubljanskega Sokola«**, ki je bil danes teden, bil je zopet z vzklikom izvoljen za starost g. Iv. Hribar. Zbor je imenoval tudi dičnega pesnika slovenskega g. Ant. Aškercu častnim članom društva.

— **Tamburaško društvo** se snuje v Dolenjem Logateci.

— **† Jurij Kraigher.** Danes teden, dne 5. jan. t. l. preminol je v Hrašah pri Postojini deželni poslanec in trgovec Jurij Krajgher, star še le 33 let. Pogreba, ki je bil minolo nedeljo udeležil se je tudi okrajni glavar postojinski g. marki Gozani, g. dr. Fran Papež v imenu dež. odbora, g. dr. Ivan Tavčar v imenu »Slov. društva« in obilo prijateljev in značev pokojnikovih. Vrlemu rodoljubi bodi zemljica lahka!

— **»Narodni Dom«.** Upravni odbor »Narodnega Doma« razpisuje pismo dražbo za zidarska dela »Narodnega Doma« na dan 31. januarja t. l. ob 12. uri opoldne v pisarniških prostorih »Slov. Matice«. Načrti proračun in pogoji in drugi pripomočki so na vpogled razgrnjeni pri mestnem višjem inženirju g. J. Duffe-ju. Ponudbe je izročiti do napominanega časa društvenemu predsedniku, gosp. Karolu Bleiweis-u vitezu Trsteniškemu.

— **Ljubljanska čitalnica** priredi letos zaradi kratkega predpusta le en sam ples in sicer sijajni Vodnikov ples dne 20. januarja na starem strelišči.

— **Električno razsvetljavo** nameravajo vender-le vvesti v Ljubljani. Dotični odsek mestnega zbora se baje prav pridno bavi s tem vprašanjem. Pogodba s plinarno poteče 1. julija l. 1896. Električna razsvetljava bi se torej morala najpozneje do takrat vvesti.

— **Ljubljanski lekarnarji** so sklenili svoje lekarne v zimskih mesecih novembru, decembru, januarju, februarju in marcu odpirati ob 7. uri zjut. in zapirati ob 9. uri zvečer.

— **V Cirknici** so otvoritev okrajnega sodišča in davčnega urada slovesno praznovali. Trg je bil okičen z zastavami, topiči so pokali, v župni cerkvi pa se je služila slovesna božja služba, katere so se udeležili novi uradniki in občinski odbor. Drugi dan to je dne 2. jan., bil je slovesen banket, katerega